

Les om:

Innkalling til årsmøte s 2
Disiplene og Jesu herlighet s 3
Kirkene i Syria s 7
Møte med biskop Bernt s 8
Den «fattige kirken» s 9
Om fastelektyre s 11
Brev til kardinal Baldiserri s 12

Nyhetsbrev nr.1/2014

La flere få høre hva *du* mener.

Innlegg til Nyhetsbrevet sendes til red@ogsavierkirken.no. Vi ønsker dialog og ytringer!

Redaktør: Anne Helene Utgaard

ogsavierkirken.no

OVEKs akademi inviterer til
seminar 22. mars kl 1330
i St. Hallvard kirke, Menighetssalen,
Enerhaugsgaten 4, Oslo

Tema:

LYDIGHET OG SAMVITTIGHETSFRIHET I KIRKEN

*Hva er samvittighetens stemme, og
hvordan forholder den seg til
læreembedet og lydighet?*

Det annet vatikankonsil slo fast at at det
er troende katolikkens plikt å la seg lede av
samvittigheten også i trosspørsmål, men
at det samtidig forventes av dem at
de søker å komme under innflytelse der
samvittigheten dannes på en god
måte. Hvordan skal vi forstå dette i dag,

Husk årsmøtet i OVEK kl 1230!

Vel møtt!

Innledere er pater Rory Mulligan, S.M., og
Nils Heyerdahl, idehistoriker og tidligere
sjef of Radioteateret.
Etter seminaret vil det bli mulighet til å gå
i messe kl. 1800.

Påmelding: E-post til
seminar@ogsavierkirken.no
eller ring telefon 480 76 265
Entre kr. 100, inklusiv lunsj (1330)

Medlemskontingenten for 2014 er kr 300.
Pensjonister kan fortsatt betale kr 200.
Medlemmer utenfor Norge kr 400.

Kontingenten betales til *Også vi er kirkens*
bankkonto: 1280 25 36826.
Innbetaling fra utlandet:
IBAN nr: NO3612802536826,
SWIFT code: DNBANOKK

Abonnement på *Nyhetsbrevet* for ikke-
medlemmer kosteer kr 150. Til utlandet: kr.
200. Merk innbetalingen med
«Abonnement».

Alle som ønsker det, kan motta Nyhetsbrevet
gratis på e-post. Kanskje du har venner som
ville like å lese det? Gi beskjed til
medlemservice@ogsavierkirken.no

OVEK er takknemlig for gaver fra de som har
lyst og anledning til å bidra litt ekstra til vårt
arbeid.

Innkalling til årsmøte i OVEK 22. mars 2014 kl 1230 i St. Hallvard kirke, Menighetssalen

- Sak 1. Godkjenning av dagsorden
- Sak 2. Oppnevning av dirigent, referenter og tellekorps
- Sak 3. Styrets årsberetning
- Sak 4. Regnskap og revisorererklæring
- Sak 5. Fastsettelse av kontingent for 2015
- Sak 6. Budsjett 2014
- Sak 7. Valg

Kjære lesere!

Det skjer så mye i kirken vår. Det kommer nyheter fra alle kanter hele tiden. Mye har sammenheng med pave Frans som har satt dagsorden på mange måter. Han overasket oss stort da han gjorde kjent at han ville vite hva vi dømte tenker og mener om seksualitet, ekteskap og familie. Dette utløste stor glede ikke minst blant legfolket rundt omkring i verden. Biskopene ble bedt om å formidle 39 spørsmål så vidt og bredt som mulig og redigere svarene og sende dem til sekretæren for synoden om familien som skal avholdes i 2014 og 2015.

Dessverre var det ikke alle biskoper som fulgte pavens oppfordring. Derfor var det i alt 700 grupper og enkeltpersoner som sendte inn sin egen respons på spørsmålene. Den nordiske bispekonferansen kan kritiseres for sin håndtering av saken. De tre skandinaviske Vi-er-kirke-foreningene sendte derfor en felles uttalelse til Vatikanet. Denne finnes lengst bak i bladet. Den foreligger bare på engelsk. Mer om den pågående prosessen i neste nummer.

Jeg ønsker dere alle en velsignet fastetid og etter hvert – en glad påske!

Beste hilsen

Anne Helene Utgaard
redaktør

Disiplene får se Jesu herlighet

Påske på forskudd ...

Fastebetraktning ved John A. Dick, dr. theol. Fra Det katolske universitetet Leuven

Seks dager senere tok Jesus med seg Peter, Jakob og hans bror Johannes og førte dem opp på et høyt fjell, hvor de var alene. Da ble han forvandlet for øynene på dem. Ansiktet hans skinte som solen, og klærne ble hvite som lyset. Og se, Moses og Elia viste seg for dem og snakket med ham. Da tok Peter til orde og sa til Jesus: «Herre, det er godt at vi er her. Om du vil, skal jeg bygge tre hytter, en til deg, en til Moses og en til Elia.» Mens han ennå talte, kom en lysende sky og skygget over dem, og en røst lød fra skyen: «Dette er min Sønn, den elskede, i ham har jeg min glede. Hør ham!» Da disiplene hørte det, kastet de seg ned med ansiktet mot jorden, grepet av stor frykt. Men Jesus gikk bort og rørte ved dem og sa: «Reis dere, og vær ikke redde!» Og da de løftet blikket, så de ingen andre enn ham, bare Jesus.

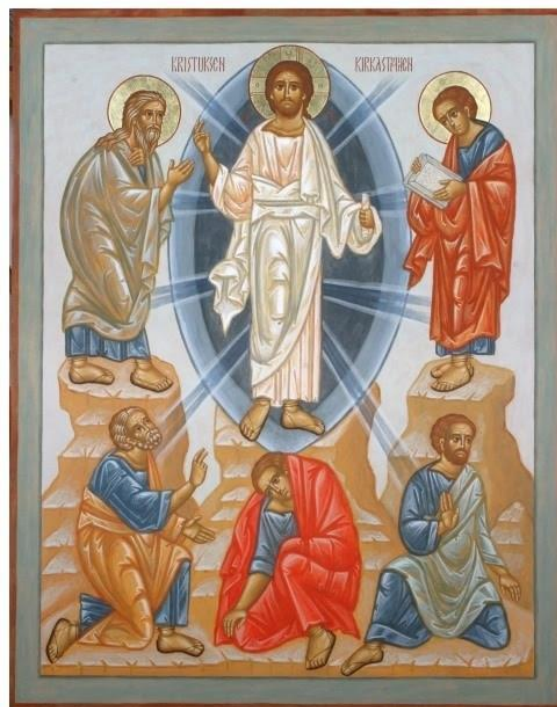
På veien ned fra fjellet ga Jesus dem dette påbudet: «Fortell ikke noen om dette synet før Menneskesønnen har stått opp fra de døde.» (Matt 17, 1-9)

I denne fortellingen blir Jesus plutselig forvandlet foran øynene til de tre disiplene oppe på fjellet. Han blir en strålende, guddommeliggjort Guds Sønn. Alle de tre synoptiske evangeliene har fortellingen med (Matt 17, 1-9, Mark 9, 2-8, Luk 9, 28-36) og 2 Pet 1, 16-18 refererer til hendelsen.

Fortellingen er rik på symboler og folk og hendelser fra de jødiske skriftene, på samme måte som i fortellingen om Jesu dåp. Igjen møter vi trenivå-teorien om universet. Gud er i himmelen og taler gjennom en sky. Jesus tar med de tre nøkkeldisiplene høyt opp i fjellet for å komme så nær Guds himmelske bolig som mulig. Moses gjorde det samme da Gud ga ham De ti bud. Og så inntreffer det

forunderlige: Moses kommer til syne. Han var den som fra fjellet Sinai hadde bragt Guds lov til folket og ledet det fram til Det lovede land. Nå, i denne visjonære opplevelsen, hvor den strålende Jesus står ved siden av den gamle Moses, blir han selv til den nye Moses. Gud sier: *Dette er min Sønn, hør ham!* Jesus er blitt den nye lovgiveren som skal lede gudsfolket fram til gudsriket.

Og så dukker Elia opp. Ved Jesu dåp framsto døperen Johannes som en ny Elia, en som forberedte Herrens komme. Nå står den gamle Elia ved siden av Herren som endelig er kommet. For både Moses og Elia har den store dagen kommet. Oppe på fjellet med den forvandlede, strålende Jesus er de messianske forventningene i Skriftene blitt oppfylt og fullendt. Slik blir denne evangeliefortellingen en dypt symbolsk «forhåndsvisning» og en kraftfull bekreftelse av troen på den oppstandne Jesus. Fortellingen blir en slags katekese.

Da de synoptiske evangelietekstene ble sluttredigert, tenkte redaktørene at deres lesere kunne trenge litt støtte og oppmuntring før de

ga seg i kast med den tunge fortellingen om Jesu lidelse og død. Ja, jeg kaller det et kateketisk øyeblikk: en bekreftelse av troen på den oppstandne Jesus før tekstene blir tynget av lidelse, avvisning, smerte og død. Det er som om de sier: *Ikke vær redd, til slutt kommer alt til å gå bra med Jesus!* Vi får en dypt symbolsk visjonær erfaring av historiske menneskers tro, den gang så vel som i dag.

En venn spurte meg forleden: *Var det en historisk hendelse? En virkelig hendelse?* Jeg måtte minne ham på at i den jødisk-bibelske tradisjon var det liten interesse for faktiske historiske situasjoner. De troende var opptatt av *meningen* med det som skjedde. Den tradisjon de levde i og som de tidlige Jesustroende overtok, var fortellertradisjonen. De kombinerte historie, allegorier og symboler for å kommunisere sine erfaringer. Spørsmål av typen «Hendte det virkelig?» tilhører en vestlig tenkemåte, ikke den gamle Midt-Østen kulturen som Jesus og hans tilhengere levde i. For dens bibeltro kultur var hovedspørsmålet: *Hva betyr disse tingene?*

Jeg forstår denne fortellingen om Jesu forvandling som et kraftfullt symbolsk vitnesbyrd om trosopplevelsene til de første Jesu etterfølgere. Og de var virkelige kvinner og menn. Som moderne troende må vi lære å verdsette at det bibelske språket (både i de jødiske og de kristne skriftene) ikke er det samme som vårt vitenskapelige fakta-språk. Vi er til tider alt for empiriske. Vi må innse at trossannheter blir uttrykt på en rekke ulike måter. Lenger ute i fastetiden og i den stille uke vil vi møte andre tekster som heller ikke er bokstavelig talt historiske. Igjen må vi spørre: *Hva er meningen med disse tingene?* De er fromme tolkninger av slutten på Jesu liv. Vitnesbyrd om troen som viser tegn på vekst og utvikling i løpet av årene som er gått. De bibelske forfatterne begynte å fylle ut blanke felt med skapende forestillinger og med en fornuftig bruk av de jødiske skriftene.

Min tro? Ja, jeg tror at vi er på reise sammen med Jesus som sto opp fra de døde. Han

åpenbarer Gud for oss. Han åpenbarer ekte menneskelighet for oss. Han er Herren, Guds Sønn og vår bror. Og som jeg sa til min gamle venn, vår tro har ikke noe å gjøre med å være en konservativ eller en progressiv katolikk. Den er heller ikke noen «sukret» form for fromhet. Den er forankret i det virkelige liv med alle sine opp- og nedturer.

Kanskje det beste vi kan gjøre i de førti dagene med faste er å lese fortellinger som denne om Jesu forvandling og deretter rolig reflektere over hva det betyr å være på reise sammen med Jesus i 2014. Jeg tenker ofte på troserfaringen til de to disiplene på veien til Emmaus. De gjenkjente ikke Herren med en gang. Men da han ble usynlig for dem, undret de seg: *Brant ikke hjertet i oss da ha talte til oss på veien og åpnet skriftene for oss?*

Leder: En ny vind blåser gjennom kirken

Heller ikke i dette nyhetsbrevet kommer vi utenom pave Frans. Fra første øyeblikk etter at han ble valgt, gjorde han ting på nye måter. I starten kunne det kanskje virke som om det bare dreiet seg om det man gjerne kaller symbolpolitikk: Han kjørte buss tilbake til hotellet sammen med kardinalene i stedet for i egen pavetransport, ringte til Argentina selv for å si opp sitt avisabonnement, osv. Noe av dette kunne kanskje avfeies som pussige, originale gester uten videre konsekvenser. Men etter hvert ble det mer kraft i symbolhandlingene, som da han i påsken i fjor valgte å feire skjærtorsdagsmesse i et fengsel. I stedet for å vaske føttene til noen prester, vasket han føttene til innsatte fanger, deriblant en muslimsk kvinne. Var dette bare uttrykk for en ansiktsløftning, et forsøk på å pynte på kirkens fasade mens det meste ville forbli som før? Nei, disse handlingene var ikke bare ytre staffasje eller PR-gimmick, men signaliserte vilje til oppbrudd og ny kurs.

Symbolene ble etterfulgt av et nytt språk, et nytt budskap. Teologien, læren om Gud, var ikke endret en tøddel, men vektleggingen av hva som er *viktig* i kristenlivet, var annerledes. Det intervjuet pave Frans gav til *America*, organet til de amerikanske jesuittene, i september i fjor bar bud om dette. Her omtalte han blant annet kirken som «et feltsykehus». Mange mennesker i dag ligger åndelig såret på slagmarken og trenger livreddende behandling:

Det kirken trenger mest i dag, er evnen til å helbrede sår og til å varme de troendes hjerter, De trenger nærhet. Jeg ser kirken som et feltsykehus etter kamp. Det er nytteløst å spørre en alvorlig skadet person om han har høyt kolesterol eller om nivået på hans blodsukker! Du må først helbrede sårene. Siden kan vi snakke om alt annet. Helbrede sårene, helbrede sårene Og du må starte fra grunnen av.
...

Kirken har noen ganger låst seg fast i små ting, i små pirkeregler. Det viktigste er den første forkynnelse: Jesus Kristus har frelst deg. Og kirkens tjenere må være nådens tjenere for alle. ... Jeg drømmer om en kirke som er en mor og en hyrde. Kirkens prester må være barmhjertige, ta ansvar for folk og følge dem slik den barmhjertige samaritan gjorde, han som vasket, stelte sin neste og fikk ham på bena igjen. Dette er det rene evangelium.

I samme intervju gav pave Frans klart uttrykk for at kirken trenger reformer, først holdningsmessige, dernest organisatoriske:

de strukturelle og organisatoriske reformer er sekundære, det vil si, de kommer etterpå. Den første reformen må være holdningene. ... I stedet for å være bare en kirke som ønsker velkommen og tar imot ved å holde dørene åpne, la oss prøve også å være en menighet som finner nye veier, som er i stand til å stige ut av seg selv og ut til de som ikke går i messe, til dem som har forlatt kirken eller er blitt likegyldige. De som har sluttet, har noen ganger gjort det av grunner som, hvis de blir riktig forstått og vurdert, kan føre til en retur. Men det krever dristighet og mot.

Da intervjueren utfordret ham til å si hva han mener om homofili, svarte han slik:

Vi må forkynne evangeliet på hvert gatehjørne, forkynne det glade budskap om Gudsriket og helbredelse. I Buenos Aires pleide jeg å motta brev fra homofile personer som var «sosialt såret», de fortalte meg at de følte at kirken alltid har fordømt slike som dem. Men kirken ønsker ikke dette. Under hjemturen fra Rio de Janeiro sa jeg at hvis en homoseksuell person er av god vilje og er på leting etter Gud, er det ikke opp til meg å dømme. Ved å si dette, sa jeg bare hva katekismen sier. [Kirken] har rett til å gi uttrykk for sin mening i sin tjeneste for folket, men Gud i skaperverket har satt oss fri: det er ikke mulig å blande seg åndelig inn i en persons liv.

Vi kan ikke insistere bare på spørsmål knyttet til abort, homofilt ekteskap og bruk av prevensjonsmidler. Det er ikke mulig. Jeg har ikke snakket så mye om disse tingene, og jeg er blitt kritisert for det. Men når vi snakker om disse problemene, må vi snakke om dem i en sammenheng. Kirkens lære er, for den saks skyld, klar, og jeg er en kirkes sønn, men det er ikke nødvendig å snakke om disse tingene hele tiden.

Er dette et nytt budskap? Nei, som pave Frans selv forklarer, det han sier har alt sammen belegg i kirkens lære. Men hvorfor oppleves da Frans' budskap som nytt? Igjen gir han selv svaret: *Kirken har altfor ofte fokusert på feil ting og låst seg fast i små pirkeregler. Det trengs en ny konsentrasjon om det vesentlige, kjærlighetens evangelium.*

I *America*-intervjuet gav pave Frans også uttrykk for stor respekt for sin forgjenger, pave Benedikt XVI og omtalte ham som 'en Guds mann'. Men samtidig lot han det skinne igjennom at det kanskje viktigste Benedikt gjorde, var å trekke seg tilbake. Denne handlingen, som nesten ikke hadde noen presedens i kirkens historie, var preget av hellighet og ydmykhet, sier Frans.

Etter at pave Frans har innført et nytt *språk* til å formidle budskapet i, har han fulgt opp med *handling*. Som han selv uttrykte det: etter reform av holdningene må det komme reform av strukturene. Som jeg skrev i et tidligere nyhetsbrev var en av grunnene til at nettopp Jorge Bergoglio ble valgt til pave utvilsomt en forventning om at han ville klare å gripe fatt i den formidable, men høyst nødvendige oppgaven det er å reformere kurien. Og allerede i april i fjor utpekte han en gruppe på åtte kardinaler som skal bistå ham i dette arbeidet. Bare én av de åtte sitter i kurien i dag selv, så det ser ikke ut til å bli *plus ça change, plus c'est la même chose* (jo mer forandring, jo mer blir alt som før). Tvert imot er det all grunn til å forvente at det faktisk vil komme noe konkret og varig ut av dette arbeidet.

Men det ser ikke ut til at Frans vil stoppe med en storrengjøring i Vatikanet; han vil også

gripe fatt i problemer *hele* Kirken sliter med. Konkret har han tatt initiativet til en ekstraordinær bispesynode som vil tre sammen i oktober. Slike synoder er svært sjeldne, de siste femti årene har det bare vært to. Denne synoden vil ta for seg svært ømtålige temaer som seksualetikk, skilsmisse og homofili. Som vi så ovenfor er dette emner Frans er blitt beskyldt for å snakke for lite om. Nå skal de diskuteres i sin fulle bredde, og det er verd å merke seg to ting: for det første vil ikke Frans nøye seg med å høre synspunktene til biskoper og kardinaler - som jo etter sakens natur ikke har personlig erfaring med familieliv - men har bedt om innspill fra *alle* katolikker, leg og lærd. For det andre signaliserer det spørreskjemaet som Vatikanet har sendt ut i høst, og som ble omtalt i et ekstraordinært nyhetsbrev i høst, at synoden ikke bare skal diskutere hvordan kirkens best kan *formidle* sitt seksualetiske budskap, men også hva *innholdet* i dette budskapet bør være. Dette åpner opp for helt nye perspektiver. Det blir svært spennende hva som kan komme ut av høstens synode. Dere vil kunne lese mer om hva vi i OVEK har gjort i sakens anledning lenger ute i dette nummeret av nyhetsbrevet..

Times Magazine kåret nylig pave Frans til *Person of the year*. Alt tyder så langt på at dette var et godt valg.

Pål Kolstø

Intervjuet i *America* er langt, og dere oppfordres til å lese det i sin helhet, se:

<http://americamagazine.org/pope-francis-interview>

Kirkene i Syria

Kirker i Rakka i flammer
 korsene i Syria brenner
 Al-Hamsas steinhjerter freser
 i vievann og døpefont
*Rorate celi desuper et
 nubes pluant justum*

Hos slakteren spiste vi lunsj
 Muslimer og kristne side om side
 Godt kjøtt og saftige tomater
 Slike Jesus og Muhammed likte
*Senk dugg fra himlene
 La skyer regne rettferd*

Sakkeus' kloster lå her engang
 så kom moskeen med sin sang
 Opp blant morbærtrærnes fiken
 Klatret muslim og kristen om kapp
Rorate celi...

De ville se dypere og lenger
 Enn seg selv og hverdagens grenser
 Og høre profetenes ord til folket:
 Med ild og død er ikke siste ordet
 sagt

*Aperiatur terra et germinet
 salvatorem
 La jorden åpne seg og føde en
 frelser.*

Jan Erik Rekdal,
 skrevet før jul 2013

Møte med biskop Eidsvig

Mandag 17. februar hadde representanter for OVEKs styre et møte med biskop Bernt Eidsvig. Det var en god stund siden vi hadde vært hos biskopen, en kontakt OVEK mener er viktig og nyttig – for begge parter.

Sist OVEK var i ”bispemøte”, var daværende leder Anne Helene Utgaard blant deltakerne – hun minnes møtet som en positiv og givende opplevelse. Allerede kort etter at Eidsvig ble utnevnt til biskop i OKB, var han gjest ved et OVEK-seminar for at vi - ifølge Anne Helene - skulle bli bedre kjent med ham og han med oss. Han rådet oss den gang til ikke å presse på i spørsmålet om kvinnelige prester, men heller konsentrere oss om muligheten for kvinnelige diakoner, et råd som ble fulgt opp med diverse artikler i bladet vårt og deltakelse i internasjonale framstøt overfor Vatikanet.

Så til møtet den 17. februar. Vi – det vil si leder Pål Kolstø og styremedlem Unni Klepper Joynt – ble vennlig tatt imot rett innenfor hoveddøren i bispegården. Biskopen hadde sendt sin kapellan, p. Damacius Bharath Villavarayan, for å geleide oss til møterommet i 4. etasje hvor vi, før biskopen kom, fikk tid til å forhøre oss litt om tilstanden i paterens hjemland Sri Lanka, som – dessverre – fremdeles er vanskelig. Vår veivisende kapellan var til stede under møtet med biskopen. Samtalen under møtet var åpenhjertig og atmosfæren god. På spørsmål om biskopen kunne tenke seg å bidra på et fremtidig OVEK-seminar fikk vi et klart *ja*, men han ville helst at vi skulle foreslå et emne. Han sa seg også villig til å gjøre det han kunne for å få bukt med feilaktig oppfatninger om OVEK hos enkelte geistlige og i deler av kirken ellers. Vi nevnte noen eksempler på fordommer vi har møtt. Vi understreket at

vi selvsagt ikke regner med at alle skal være enige med OVEK i alt, men vi søker å være et åpent diskusjonsforum hvor kirkens ve og vel står i sentrum. Våre medlemmer og støttespillere er i stor grad aktive deltakere i kirkens liv, både på stift- og menighetsplan. Og vi ønsker at også meningsmotstandere skal respektere vår talerett innen det katolske fellesskap (cf. paragraf 907 i Den katolske kirkes katekisme, St. Olav forlag 1992)
Summa summarum: Et hyggelig, nyttig og oppløftende møte.

Unni Klepper Joynt

Fastetid: Noen tanker om den «fattige kirken»

Pave Frans mener at vår kirke skal være for de fattige. Hva menes med dette, hva betyr det egentlig? Skal kirken som institusjon være «fattig» for at også de fattige kan oppleve at de «hører til» i kirken? Men hvordan skulle dette kunne skje i praksis? Hvem er de «fattige», må vi spørre oss. Pave Frans mener nok først og fremst alle de millioner av mennesker som er tvunget til å arbeide mange timer hver dag for å få råd til å betale for det mest nødvendige i livet: mat, bolig, skolegang til barna og grunnleggende helsetjenester. De mennesker som kan drømme om et litt bedre liv, men sjelden oppnår mer enn at deres barn får en bedre utdanning enn dem selv. Slik kan deres barn bære håpet videre og det er nok. Også i Norge finner vi dem. De må kanskje ikke jobbe fullt så hardt og lenge som i land med dårligere velferdsordninger enn i Skandinavia, men vet likevel godt at de selv ikke vil oppleve å få et arbeid som ikke sliter dem ut før tiden eller gir tilfredsstillelse og mening utover å forsørge familien. Pave Frans er fullt klar over hvilke muligheter som skapes når det legges til rette for sosial mobilitet gjennom blant annet gratis skolegang og subsidierte helsetjenester. Men finnes det også andre «fattige»?

Fattigdom kan vise seg på ulike måter, åndelig, sosialt og materielt. Pave Frans er opptatt av den materielle fattigdommen, men også av den åndelige når han advarer mot den tøylesløse kapitalismen. Det katolske ukebladet, *The Tablet* (18. januar 2014) skriver om den amerikanske milliardæren Ken Langone, som leder innsamlingskampanjen for renoveringen av St. Patricks katedralen i New York, at han er bekymret over dette utspillet mot kapitalismen. Han mener at paven generaliserer og at hans uttalelser vil kunne skremme de største bidragsyterne fra å donere til kirkelige formål i fremtiden. I så fall vil kirken bokstavelig talt kunne bli fattigere.

Hva sa egentlig pave Frans? At den moderne kapitalismen er så skakkjørt av grådighet og korrupsjon at den ikke lenger er en virksom økonomisk modell for dagens samfunn. Han mener at vi må hjelpe de fattige gjennom å gi av vår overflod, men at *dette ikke er nok*. Vi må også hjelpe ved å arbeide for et mer rettferdig samfunn, hvilket er helt vesentlig når vi skal leve og spre Det gode budskap i tråd med kirkens sosiallære. En milliardær som også er en stor bidragsyter til det republikanske parti i USA, kan selvfølgelig få problemer med akkurat dette, kommenterer artikkelen.

Hvordan og hvorfor vi hjelper har betydning, og kontroverser rundt finansering av kirkens virksomheter er ikke ny. Allerede i middelalderen ble pengeutlånere pålagt å betale vederlag for renter de hadde krevd inn før de kunne donere til veldedige formål. Så kanskje kirken må gjøre en ny vurdering av hvem som skal være dens viktigste bidragsytere når den skal hjelpe andre og seg selv? Det vil muligens utelukke noen som «tenker med sin lommebok» snarere enn med sitt hjerte. Så blir kirkens virkelighet mer lik de fattiges, der hvert menneske og hver krone teller. Kanskje er det dette pave Frans ønsker for vår kirke?

Sakset fra *The Tablet* og tenkt over av Hanneke Ørne Bruce.

Vår Far i himmelen,

vår daglige bønn, vår grunnbønn,
vår gave fra Kristus. Bønnen vi
ikke lett gjør forandringer i, men
som *må* justeres for ikke å bli
uforståelig for nye generasjoner.

Gresk tekst

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ·
ἀγιασθῆτω τὸ ὄνομά σου ·
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου ·
γεννηθῆτω τὸ θέλημά σου,
ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ·
τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν
σήμερον ·
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν ·
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

«Ord-for-ord-oversettelse»

Far vår du (som er) i himlene!
(Det) bli helliget navnet ditt!
(Det) komme kongeriket(/-dømmet) ditt!
(Den) skje viljen din
liksom i himmel også på jord!
Brødet vårt det daglige gi oss i dag!
Og tilgi oss skyldighetene våre,
liksom også vi har tilgitt skyldnerne våre!
Og ikke (inn-)før oss inn i
fristelse(/prøvelse),
men redd(/fri) oss fra det/den onde!

Engelsk oversettelse 2000 (fra New
Revised Standard Version of The Holy
Bible. Catholic version)

Our Father in heaven,
hallowed be your name.
Your kingdom come.
Your will be done,
on earth as it is in heaven.
Give us this day our daily bread.
And forgive us our debts,
as we also have forgiven our debtors.
And do not bring us to the time of trial,
But rescue us from the evil one.

Tysk oversettelse

Vater unser im Himmel,
geheiligt werde dein Name.
Dein Reich komme.
Dein Wille geschehe,
wie im Himmel so auf Erden.
Unser tägliches Brot gib uns heute.
Und vergib uns unsere Schuld,
wie auch wir vergeben unsern Schuldigern.
Und führe uns nicht in Versuchung,
sondern erlöse uns von dem Bösen.
Denn dein ist das Reich und die Kraft und
die Herrlichkeit in Ewigkeit.

Norsk oversettelse 1744

Fader vår, du som er i himlene!
Helliget vorde ditt navn;
komme ditt rike;
skje din vilje, som i himmelen så og på
jorden!
Gi oss i dag vårt daglige brød;
og forlat oss vår skyld, som vi òg forlater
våre skyldnere;
og led oss ikke inn i fristelse,
men fri oss fra det onde.

Norske oversettelse 1978/85

Fader vår, du som er i himmelen!
La ditt navn holdes hellig.
La ditt rike komme.
La din vilje skje på jorden som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød.
Forlat oss vår skyld, som vi òg forlater våre
skyldnere.
Led oss ikke inn i fristelse,
men frels oss fra det onde.
For riket er ditt,
og makten og æren i evighet. Amen.

Norsk oversettelse 2011 (Bibelselskapet)

Vår Far i himmelen!
La navnet ditt helliges.
La riket ditt komme.
La viljen din skje på jorden slik som i
himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød,
og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir
våre skyldnere.
Og la oss ikke komme i fristelse,
men frels oss fra det onde.

Om fastelektyre og påskefeiring

av Elin Anker

Fastetiden er like om hjørnet. Hva skal jeg lese i år? Jeg trenger som alltid noe som kan bryte opp inngrodd tankemønstre, splintre for så å bygge opp. Men også noe som gir styrke til å holde fast i et skjørt håp og en skjør tro. Kanskje Karl Rahner? Teolog, jesuitt, født i 1904, død i 1984, rådgiver ved Det annet vatikankonsil, kjent og elsket av mange, ikke minst gjennom en enorm mengde utgivelser.

I bønneboka er han gjengitt i forbindelse med Kristi Himmelfart. Her skriver han (s 213) om fraværet, at ”vi blir rike først når vi gir avkall på alt, vi får se det indre lys først når vi godtar at verdens lys mørkner i oss, og vi kommer nærmere Kristus først når vi har inntrykk av at hans følbare nærvær forsvinner.”

”Vi er alle Kirke” skriver han i boka *Troens erfaringer*. Også her (s 70) berører han tematikken fravær – nærvær, denne gang i sammenheng med eukaristien og hvem eller hva som er kirken: ”Vi skal feire Jesu nattverdsmåltid. I dette blir hans død og oppstandelse nærværende, og dette vitner historisk konkret om at Gud i sin egen herlighet gir seg til oss som sin frelse. Alt annet i Kirken: pave og biskoper, klerus og kirkerett, organisasjoner og alt i forbindelse med disse, er bare midler for å fremkalle det som blir virkeliggjort i den stedlige menighet, og som skal vise seg for verdens offentlighet: Gud og vårt liv i ham i frihet, all tilgivelse og all kjærlighet.”

Fastetid og påskefeiring. Ikke ulikt våre muslimske søsken vender vi blikket mot himmelen og speider i forventning. Og når fullmånen viser sin perfekte sirkulære kontur – om ikke alltid for det ytre, så i alle fall for det indre øye – vet vi det: Mot den dunkle absiden skal vi snart få se påskennattens hostie høyt løftet i sin blendende fullkommenhet. Tegnet på at alt har snudd. ”All shall be well, and all shall be well and all manner of thing shall be well,” hvisker Julian of Norwich fra benken bak oss. Igjen ute i halvmørket, fortsatt med den ringlende lyden av bjeller i ørene, løper vi opp på nærmeste ås for å se solskiven rulle opp av havet som en enorm, glødende blodappelsin. Kanskje danser den, eller kanskje er det bare våre hamrende hjerter så høyt løftet?

Bønnebok for Den katolske kirke, St. Olav Forlag, Oslo 1990

Karl Rahner, *Troens erfaringer*, St. Olav Forlag, Oslo 2005

Skandinavisk samarbeid om brev til kardinal Baldisseri

Etter at *Vi är kyrka – Sverige* ble stiftet for snart et år siden, er vi tre foreninger i Skandinavia som kan samarbeide om ulike saker. Vårt første felles prosjekt ble et brev til erkebiskop, nå kardinal, Lorenzo Baldisseri med våre kommentarer til de spørsmålene som kom fra hans kontor om de troendes syn på ekteskap, sex og familie. Det var pavens intensjon at biskopene skulle innhente svar på spørreskjemaet fra så mange av de dømte som mulig. Mange biskoper gjorde nettopp det, men i Skandinavia var responsen fra bispekonferansen nokså svak. Vi mente derfor det var viktig å la Baldisseri og hans folk i sekretariatet for den kommende bispesynoden om familien få kjennskap til våre synspunkter. I ettertid ser vi at våre svar er til forveksling lik de svarene som kom fra for eksempel den tyske bispe-konferansen, Her er vårt felles brev:

We are Church, Denmark, Norway and Sweden

Responses to the Questionnaire in Preparation for the Synod of Bishops on the Family and Evangelisation in 2014

The three independent national groups of the International Movement *We are Church* in Scandinavia have agreed to respond to the *Questionnaire in Preparation for the Extraordinary General Assembly of the Synod of Bishops on the Family and Evangelisation* together. This is partly a consequence of the limited action taken by our dioceses. In Sweden the questionnaire was not published on the website for people to respond to. The Swedish *Justitia et Pax*, however, collected a limited number of responses. In Denmark only priests, pastoral councils and Church employees were invited to reply. In Norway Priests, members of Pastoral Councils and others employed by the Church were invited to answer to the questionnaire while lay people were invited to answer to a shorter version of it (ten questions out of 38).

On this background we would like to present a summary of the responses we have

got as a *supplement* to what is being sent in from the Nordic Bishop's Conference.

1. The Diffusion of the Teachings on the Family in Sacred Scripture and the Church's magisterium

Most people outside and within the Church are aware of the fact that the Church values the family highly. Most people in our countries do. However, Catholic Christians seem not to ground their belief in the family in Church Documents or magisterial teaching. They read and listen more to secondary sources than primary sources. Young people may get good information about the Church's view on marriage through preparatory courses in their parish but an increasing number of couples do not marry in the Church. Some are happy with a civil marriage while others cohabit for quite a long time.

The understanding of marriage as a sacrament is far from clear. Marriage is primarily understood as a union between two who love each other and intend to share their life in mutual fidelity. However, marriage is also perceived as an ideal that is not easily achieved. Many couples experience a complete failure with loss of love, friendship, companionship and meaning. Most baptizes believe that what constitutes marriage as a sacrament is the love between the two. When there is no love there is no marriage. Some people experience pastoral care when they fail, others not. It depends on the culture in their parish or singular priests and another responsible counselling them.

Humanae Vitae is hardly known for anything but its rejection of the use of so-called artificial contraception. This idea is rejected in our countries (with some very few exceptions).

The Church's attitude towards sexuality, contraception and divorce is more often than not regarded as irrelevant. And the Church is often perceived as lacking in mercy and ethics. That also goes for its attitude towards homosexual marriage which is becoming more accepted by the baptized.

2. Marriage according to the Natural Law

The notion of natural law is hardly known by people in our countries. Those ethicists who sometimes use it often stress that the

interpretation of it has changed from time to time and that any way it would be so general that it could hardly be useful in the complex situations of daily life. Natural law probably plays no role in the thinking of the baptised on marriage and sexuality. It is also not valid or consistent with anthropology where we consider humans to have a certain degree of free self-determination.

The celebration of marriage is a beautiful and meaningful experience that many baptised still want even if they do not quite understand the Church's teaching on marriage as a sacrament.

When non-practicing or non-believing couples ask to be married in Church we are inclined to think they should not be rejected. The celebration may be used by The Holy Spirit in ways unknown to us.

3. The Pastoral Care of the Family in Evangelization

Most parishes offer some kind of marriage preparation for those who choose a wedding ceremony in Church.

The understanding of the family as a domestic Church can be challenging, promising and threatening. For people to perceive of themselves as a domestic Church they need to be included and participating in parish life. This again, depends on how they experience their parish, whether they understand the sermons, preaching and teaching, and whether they experience a real *communio* in the parish. It also depends on how much time they are able to or prepared to spend in the parish activities which again depend upon understanding what happens in the parish and on being accepted as they are.

Transmitting the faith has a lot to do with belonging. Many baptised are alienated from the Church because they perceive of the Church as a different reality than their own and also because they find the Church's moral teaching on sexuality and family unsatisfactory or simply irrelevant in real life. After *Humanae Vitae* with its prohibition of the so called artificial contraception the baptised have understood that they must rely on their own judgement in moral questions.

When the institutional Church speaks of the family it mostly refers to a heterosexual couple with children. But there are so many kinds of

families. There are single parent families, gay and lesbian families, families where the parents are divorced and remarried, extended families and so on. All the different kinds of families can be domestic Churches and need encouragement and help from the parish. For that to happen they must be accepted and respected and included when the Church speaks about the family.

The dilemma facing the Church is that on one hand it must uphold an ideal model of family and on the other hand respect, love and include those who have chosen or been forced to live with another model of family. The evangelising Church should convey that all families, regardless of family structure or model, are called to be domestic churches.

Prayer in the family is not so common any more. In many families common meals are rare. Perhaps families should be encouraged to come together once a week to pray The Lord's Prayer. That could be a good beginning.

Many parishes are at their very best when meeting people in the middle of a life crisis. It is, however, extremely difficult to understand and accept that divorced and remarried people are being banned from the Holy Communion. It causes suffering and alienation. Children with parents who may not receive the sacrament are likely to feel completely alienated from the Church.

4. Pastoral Care in Certain Difficult Marital Situations

Cohabitation *ad experimentum* is a reality in our countries and probably most Catholics have cohabited for longer or shorter time before marrying. They may bring their children to the wedding ceremony. Hardly anybody marries without having had sex before marriage. This is so also among second generation Catholic immigrants who come to our countries from cultures and countries with populations which are often considered conservative in their Catholic faith and life.

Several models of unions are recognized in Scandinavia. See chapter 5. Separated couples and divorced and remarried couples are a strong pastoral reality. Probably a third (or more) of all couples find themselves in such a situation. The number is growing. Many of them want to continue to nourish their spiritual life in the parish but many suffer from being

excluded from the Communion and little by little disappear from mass and parish life. By losing the parents the Church also most probably loses their baptized children who eventually may lose their faith in God.

Some priests are aware of this situation and are offering good pastoral care. Some remarried couples and some homosexual couples take the communion but still feel marginalized and unhappy. We are not aware of any pastoral initiatives on a diocesan level to repair this situation.

The annulment process has a bad reputation partly because it is perceived as a “cheat divorce” and partly because it presupposes that a couple agrees to that their former marriage was not valid. For most couples that is not true. They know that their marriage was valid but that they have failed in it. What they want is to be able to put the failure behind them, get forgiveness for their sins and consolation in their sorrow in order to be able to start a new life. For the baptized this seems to be the Christian way of living. The sacramental view on marriage is scarcely understood by people. Forgiveness and new beginnings is at the center of their faith.

The Church might consider whether the only 1000 years old understanding of the sacrament of marriage is ready for some rethinking.

5. The union of Persons of the Same Sex

Civil law in Scandinavia recognizes marriage between gays and lesbians. The majority of Lutheran bishops in Scandinavia accept this, and there are a number of married gay and lesbian priests and even bishops.

Our bishops have argued against the legislation without creating what one might call “an American Catholic battle”. The public finds it difficult to understand how the Church can be against homosexual marriages and at the same time be against discrimination of homosexuals.

It has become easier to openly live as gay or lesbian couples and there are quite a few of them in our parishes. Mostly they are not marginalized until they marry. A few have had to leave the Pastoral Council or other work in their parish after getting legally married. The Catholic lay people are still divided on this issue but the number of baptized who accept homosexual unions seem to be rapidly

growing. Children of lesbian or gay parents are accepted at Catholic schools.

The modern family has many structures. Family life is vulnerable in any structure. Even if the Church upholds one ideal model of family it is extremely important that all kinds of families are accepted and included in a trustworthy way in the pastoral care of their parish.

6. The openness of the Married Couple to Life

Humanae Vitae is associated with the prohibition of so-called artificial contraception. This is not accepted by the large majority of Catholic Christians. The use of contraceptives has not been considered a subject to be mentioned in the confessional (with a possible exception for some priests coming from the Philippines, Poland and some other traditionally Catholic countries.) The diocese spends money on trying to help a very small minority of women to use so-called natural contraception methods.

The rest of the Encyclical is hardly known to most people. There is sexual education at all levels of the compulsory School system and in the media. It may be said that this education fails to anchor sexuality within a setting of long-lasting love, respect and responsibility. It therefore fosters a hedonistic attitude to sexuality.

The Church on the other hand tries to promote a view on sexuality that belongs to a long past century. It is necessary and urgent that the Magistrate of the Church starts working on this problem. Modern anthropology and psychology together with other sciences can contribute with important insights and impulses in such a process. It also is of the outmost importance that baptized with real life experiences with sexuality and different kinds of family life take part in a process of developing a new attitude towards body and sexuality in the Church. The numerous sexual scandals in the Church have minimized the credibility of the institutional Church on these issues.

Some countries are suffering a decline in population due to few births. Among them are countries usually referred to as Catholic countries like Mexico, Italy and Spain. In other parts of the world over-population is a

problem. In Scandinavia we have a reasonably high birth-rate which, together with immigration, keeps the population fairly constant.

We believe that the best thing the Church can do to contribute to raise the birth-rate in those countries where it seems necessary is to work for a social welfare in the society which favors more births. It is a question of parents (mothers' and fathers' as well as single parents') leave with some economical compensation when a child is borne and good quality child care which makes it possible for both parents to work. The Church might get involved in building up such institutions but mainly this is a political question. Both hierarchy and lay Christians may try to influence the politicians through sound social teaching.

7. The Relationship between the Family and the Person

Life in the family with any structure is a privileged situation when personally perceived and shaped as such. Critical situations may rise when there is dishonesty and double moral standards in the home. An authoritarian style of up-bringing may also be a serious threat to the children's encounter with Christ.

A crisis of faith may be destructive as well as constructive. Love, honesty, humility and mutual respect are prerequisites for working one's way through difficulties and for the development and growth in faith both in the person and in the family.

8. Other Challenges and Proposals

We believe that the Church needs to make a bridge between an idealised view on sexuality, marriage and family and the experiences of Christian families to-day. It is urgent to take into account human experiences.

We also believe that there is a need for a rethinking of Christian anthropology in light of the knowledge that has appeared in modern biology, psychology, studies of gender, biology and other sciences and that there is a need for a revised view on sexuality.

We believe that the Holy Communion should never be used as something that is perceived as a punishment but always as a gift of God to those who seek him, in success or in failure.

We ask and pray that men and women with experience from family life in all its variety may be given a voice at the Synod of bishops on the family.

The notion of family has changed over thousands of years. In biblical times it encompassed the entire household. In the last century it referred to the core family. Today other forms and structure appear. As Church we must deal with the variety of family structures found in different cultures. Any family can be a domestic church and be part of the evangelizing body of Christ.

Copenhagen, Oslo, Stockholm February 5, 2014

Kaare Ruebner Jørgensen, Also We Are Church - Denmark

Pål Kolstø, Also We are Church - Norway

Hans Reiland, We Are Church - Sweden

Anne Helene Utgaard, Secretary

RETURADRESSE:
Også vi er Kirken
Hallagerbakken 92 b, 1256 Oslo

Spesiell faste - øvelse

California er plaget av sterk tørke og vannmangel. Det er den strengeste tørken siden 1895 og i flere områder ser det ut til at en kommer til å gå helt tom for drikkevann i løpet av 100 dager.

Biskopene har allerede flere ganger oppfordret de troende til både å spare på vannet og til å be om regn, og i sitt fastebudskap oppfordrer de på nytt til å spare på vannet. *La det være årets faste- øvelse*, sier de. Mennesker er helt avhengig av vann. Når noen av oss sløser med vannet, må andre lide, heter det i fastebudskapet. Biskopene minner om at fastetiden reflekterer de førti dagene Jesus var i ørkenen for å faste og be. Nå er California blitt en slags ørken på grunn av den alvorlige tørken. Bøndene får ikke vannet avlingene sine og flere steder er det allerede vanskelig å få tak i rent drikkevann. Og som vanlig er det de som har minst ressurser som først må lide på grunn av vannmangelen. «La oss be for dem som er mest utsatt på grunn av tørken og om visdom og barmhjertighet når vi forvalter den dyrebare gaven som vannet er. ... Må vi få nåde til å bli bedre forvaltere av våre naturressurser og til å bruke våre krefter slik at barmhjertighet og gjensidig respekt vil flyte som en elv gjennom byer og marker i staten vår.»

Også vi er kirken

Nettside: ogsavierkirken.no

Kontakt: redaktør@ogsavierkirken.no

Sees på
seminar 22.
mars!

Åpent for
alle, så ta
 gjerne med
en venn!

